

- LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 9/1977-78 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till
- 1) landskapslag angående ändring av 11 och 25 §§ landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse, och
  - 2) landskapslag angående ändring av 4 och 27 §§ landskapslagen om landskapets finansförvaltning.

Landstinget har över ovannämnda lagförslag inbegärt lagutskottets utlåtande och får utskottet, som i ärendet hört lantrådet Alarik Häggblom, värdsamt anföra följande.

Av förvaltningsberättelsen för år 1976 framgår, att antalet ärenden vid pleniföredragningar nedgått med endast 274 ärenden medan ärenden vid enskild föredragning ökat med blott 129 ärenden. Ärenden vid tjänstemannaföredragning har däremot under senaste år utgjort hela 829 st. Det är alltså uppenbarligen så som landskapsstyrelsen själv noterat, nämligen att den enskilda föredragningen inte hittills vunnit det erkännande som avsikten varit men att tjänstemannaföredragningarna slagit väl ut. Man borde alltså tydligen förstärka den enskilda föredragningen och eventuellt också utreda om beslutsprocessen icke borde ytterligare utsträckas att omfatta jämväl avgörande av vissa ärenden i andra instanser än på avdelnings- eller byråchefsnivå.^{x)} Enligt lagutskottets mening utgör emellertid föreliggande förslag om ändring av 11 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse ett steg i rätt riktning. Landskapsstyrelsens plenarsammanträden borde inte belastas med hundratals mer eller mindre rutinbetonade ärenden, utan i landskapsstyrelsen borde mera principiella beslut fattas och linjerna för landskapets utveckling nu och i framtiden uppdragas.

Lagutskottet har emellertid funnit ett par detaljer i lagförslaget som påkallat en närmare granskning. Dels har landskapsstyrelsen föreslagit att ärenden kunde överföras från landskapsstyrelsen till enskild föredragning genom majoritetsbeslut och dels har i motiveringen antecknats att återförande av ärende - art av ärenden - skulle komma att verkställas endast genom majoritetsbeslut. Lagutskottet, som omfattat principen att alla slag av ärenden skall kunna överföras till enskild eller till tjänstemannaföredragning, har anlagt principiella synpunkter på överföringen av ärenden genom majoritetsbeslut och ansett, att så länge vi inte arbe-

tar med genomförd parlamentarism skulle ett godtagbart minoritetsskydd förutsätta att ärenden inte skulle föras bort från landskapsstyrelsens bord utan alla ledamöters samtycke. Å andra sidan borde, anser utskottet, en minoritet inom landskapsstyrelsen ha rätt och möjligheter att begära återförande av viss grupp av ärenden. Ett sådant stadgande skulle i flera avseenden trygga en minoritetsgrupps rätt och möjligheter att göra sig hörd. Lagutskottet har infört ändringar i lagtexten i enlighet härmed.

Lagutskottet har slutligen erfarit, att avsikten med stadganden i 11 § 3 mom. har varit, att landskapsstyrelsen t.ex. blott en gång i början av varje mandatperiod skall fatta beslut om den personliga ersättarens rätt att vid förfall för ordinarie ledamot i dennes ställe fatta beslut vid enskild föredragning. Denna tolkning har lagutskottet omfattat dels emedan ersättarna i många fall har den erfarenhet som kan behövas för att i förekommande fall fatta beslut vid enskild föredragning, om ordinarie ledamot råkar vara frånvarande då visst ärende oundgängligen måste avgöras och dels emedan lantrådet borde besparas ansvaret för frånvarande landskapsstyrelseledamots oavgjorda ärenden vid enskild föredragning.

Ur föreliggande lagförslag har uteslutits stadgandet om att ärenden genom landskapslag eller genom landskapsförordning, då särskilt bemyndigande därtill givits i landskapslag kunde anförtros lantrådet eller ordinarie landskapsstyrelseledamot till avgörande vid enskild föredragning. Landstinget kan självfallet oberoende härav lämna en sådan anvisning till landskapsstyrelsen men dels synes föreslagen formulering av 11 § icke förutsätta något behov av anvisningar om överföring av ärenden till enskild föredragning och dels är det fråga om det lagstiftande organet skall lämna närmare anvisningar om förvaltningens handhavande.

Vad ännu beträffar förslaget till ändring av landskapslagen om landskapets finansförvaltning har lagutskottet ingenting att däremot anföra. Såväl finansutskottets som landskapsrevisorernas ordförande har på tillfrågan förklarat att ändringarna helt överensstämmer med ändringsförslag som arbetats fram i samförstånd mellan landskapsrevisorerna och landskapsstyrelsen.

Under hänvisning till ovanstående får lagutskottet för landstinget förelägga följande förslag till

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 11 och 25 §§ landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse.

-3-

11 §.

Landskapsstyrelsen handlägger och avgör ärenden i sammanträde på föredragning av vederbörande tjänsteman, såvida icke dess beslutanderätt utövas i enlighet med bestämmelserna i 2 mom.

Landskapsstyrelsen är även berättigad att genom enhälligt beslut hänskjuta visst eller vissa slag av på densamma ankommande ärenden till lantrådets eller ordinarie landskapsstyrelseledamots avgörande vid enskild föredragning eller till avdelningschefs eller byråchefs avgörande. Sådant beslut skall återkallas om tvenne ordinarie ledamöter det påyrkar. Har beslutanderätten hänskjutits till avdelnings- eller byråchef, skall tillika i landskapsstyrelsens beslut angivas, huruvida beslutanderätten skall utövas på föredragning av därtill förordnad tjänsteman eller utan föredragning.

(3 mom. lika som landskapsstyrelsens framställning).

(4 mom. lika som landskapsstyrelsens framställning).

25 §.

(Lika som landskapsstyrelsens framställning).

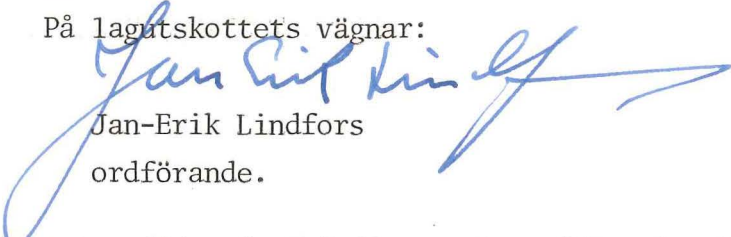
L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 4 och 27 §§ landskapslagen om landskapets finansförvaltning.

(Lika som landskapsstyrelsens framställning).

Mariehamn den 2 december 1977.

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors
ordförande.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lindfors, viceordföranden Andersson samt ledamöterna Arvidsson och Berg och ersättaren Öberg.

x) Om besluten inom landskapsförvaltningen kunde fördelas vertikalt ännu mera ändamålsenlig än vad t.ex. föreliggande lagändring kommer att medföra skulle ansvaret för beslut komma att omfatta ännu flera kompetenta beslutsfattare och den centrala byråkratin sannolikt komma att arbeta ännu mera smidigt och med jämnare arbetsfördelning än härefter.